

بسمه تعالی

معاونت آموزش
دفتر طرح و برنامه های درسی

استاندارد آموزش شغل

عنوان آموزش شغل شال باف

گروه شغلی صنایع دستی (بافت)

کد ملی آموزش شغل

۷-۵۴/۶۲/۱/۱

تاریخ تدوین استاندارد:

تا تاریخ ۹۵/۹/۱

مدت اعتبار استاندارد: از تاریخ ۹۰/۹/۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

شماره ملی شناسایی شغل : ۷-۵۴/۶۲/۱/۱

شروع اعتبار : ۹۰/۹/۱

پایان اعتبار : ۹۵/۹/۱

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته صنایع دستی و هنر
فاطمه عرفانی- کارشناس ارشد صنایع دستی و رئیس گروه آموزش معاونت صنایع دستی
-صدیقه رضاخواه- کارشناس مسئول صنایع دستی و هنر

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد شغل و آموزش
-دفتر طرح و برنامه های درسی

فرآیند اصلاح و بازنگری :

آدرس :

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، شماره ۲۵۹

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷ تلفن ۶۶۵۶۹۹۰۰

تهیه کنندگان استاندارد شغل و آموزش

ردیف	نام و نام خانوادگی	مدرک	رشته تحصیلی	سابقه‌ی تجربی مرتبط
۱	فاطمه عرفانی	لیسانس	صنایع دستی	۲۹ سال
۲	سیده میمنت موسوی	لیسانس صنایع دستی	صنایع دستی	۱۰ سال
۳	سیده سارا مظفری فر	فوق لیسانس	صنایع دستی	۲ سال
۴	خداوردی صبوری ناوی	دیپلم	استاد کار شالباف	۲۵ سال
۵	سرور رجیبی ویسرودی	دیپلم	استاد کار شالباف	۱۳ سال
۶	جعفر طهماسبی	دیپلم	استاد کار شالباف	۲۰ سال
۷	صدیقه رضاخواه	لیسانس شیمی	مسئول گروه صنایع دستی و هنر	۲۰ سال
۸	سولماز نادریان	لیسانس	صنایع دستی	
۹	سیما سادات مطهریان	لیسانس	صنایع دستی	

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود .

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به اهداف یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شغل:
شال باف
شرح استاندارد آموزش شغل :
شال باف جزء صنایع دستی و در شاخه نساجی می باشد و شامل وظایف آماده سازی مواد اولیه و ابزار بافت، برپا کردن دار افقی، چله کشی و انتقال به دستگاه سنتی ۲ وردی و یا چهار وردی، ماسوره پیچی شال بافی و مراحل تکمیلی بافت می شود و با مشاغل نساجی سنتی و صنایع دستی و نمایشگاهها در ارتباط می باشد.
ویژگی های کارآموز ورودی :
حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره راهنمایی حداقل توانایی جسمی و ذهنی : سلامت کامل جسمانی و روانی مهارت های پیش نیاز : ندارد
طول دوره آموزش :
طول دوره آموزش : ۱۰۵ ساعت - زمان آموزش نظری : ۳۰ ساعت - زمان آموزش عملی : ۷۵ ساعت - زمان کارورزی : - ساعت - زمان پروژه : - ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)
- کتبی : ۲۵٪ - عملی : ۶۵٪ - اخلاق حرفه ای : ۱۰٪
صلاحیت های حرفه ای مربیان :
لیسانس صنایع نساجی و صنایع دستی با دو سال سابقه کار مرتبط کاردانی صنایع نساجی و صنایع دستی با چهار سال سابقه کار مرتبط دیپلم با ۶ سال سابقه کار مرتبط

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

بافت نوعی شال ساده یا الوان از الیاف پشم خود رنگ و یا الوان (به منظور بستن به دور کمر و یا سر، در مراسم مختلف) به وسیله دستگاه نساجی سنتی می باشد.

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

چادر شب باف

سجاد باف

نخ ریزی سنتی

رنگرزی

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع .....

ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع .....

ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع .....

د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد شغل^۱

- شایستگی های^۲ شغلی

ردیف	توانایی ها
۱	انجام دستورالعملهای ایمنی و مقدمات شالبافی
۲	آماده سازی مواد اولیه و ابزار کار
۳	بر پا کردن دارهای افقی
۴	چله کشی وانتقال به دستگاه سنتی ^۲ وردی و ^۴ وردی
۵	ماسوره پیچی
۶	انجام مرحله بافت
۷	انجام مراحل تکمیلی

^۱. Occupational Standard

^۲ Competency

	زمان آموزش			عنوان توانایی : انجام دستورالعملهای ایمنی و مقدمات شالبافی
	جمع	عملی	نظری	
	۱۵	۹	۶	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
جعبه کمکهای اولیه جزوه آموزشی عکس و اسلاید				دانش : تاریخچه و اصول کلی شالبافی نکات حفاظت و بهداشت کار وسایل و تجهیزات ایمنی در هنگام کار و کاربرد آن
			۲	
			۲	
			۲	
				مهارت : رعایت مقررات و انضباط کارگاهی ایستادن و نشستن در هنگام کار به طور صحیح توضیح و نشان دادن علائم و دستورالعملهای ایمنی انجام مقدمات شال بافی
		۳		
		۲		
		۲		
		۲		
				نگرش : معرفی هنر صنعت شال بافی
				ایمنی : رعایت ارگونومی صحیح بدن در زمان بافت
				توجهات زیست محیطی :

	عنوان توانایی :		
	آماده سازی مواد اولیه و ابزار کار		
	زمان آموزش	نظری	عملی
	جمع	۲۱	۱۶
		۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط		
عکس و اسلاید فیلم از شیوه انجام کار دارافتی و دستگاه نساجی کوجی و قرقره ابزار چله کشی دستگاه چهار چوب متر چو ماسوره ماکو	دانش :		
		۱	
		۱	
		۱	
		۱	
		۱	
	مهارت :		
		۴	
		۲	
		۲	
	۲		
	۲		
	۲		
نگرش :			
نهایت صرفه جویی و استفاده از الیاف طبیعی و جلوگیری از ضایعات			
ایمنی :			
استفاده از ماسک دهان			
توجهات زیست محیطی :			
عدم دور ریز زائدات پشم به محیط زیست			

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : برپا کردن دار افقی
	جمع	عملی	نظری	
	۱۳	۱۰	۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
دار تو-قلیج-ورد-سرنند- ایشتاره-دکش-سرچنگه عکس و اسلاید از مراحل تولید				دانش :
			۱	روش چله کشی دار افقی
			۱	روش بکش کردن
			۱	روش اوجین کردن
				مهارت :
		۴		بر پایی دار افقی بر روی زمین
		۴		چله کشی و بر پایی سر چنگه (آماده سازی برای مرحله بافت)
		۲		تنظیم فاصله چوبهای دار
				نگرش :
				-دقت در تراز کردن دار افقی
			ایمنی :	
			رعایت ارگونومی و صحیح نشستن	
			توجهات زیست محیطی :	

	زمان آموزش			عنوان توانایی : چله کشی و انتقال به دستگاه سنتی ۲وردی
	جمع	عملی	نظری	
	۱۴	۱۰	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
مترچو. چارچوب. نخ.دستگاه نساجی.عکس اسلاید فیلم مراحل انجام کار				دانش روش چله کشی با استفاده از چهار چوب روش انتقال چله بر روی دستگاه
			۲	
			۲	
		۵		مهارت : چله کشی با استفاده از مترچو بر روی چارچوب
		۵		انتقال چله به شیوه سنتی بر روی دار
	نگرش : جلوگیری از ضایع شدن مواد اولیه			
	ایمنی :			
	توجهات زیست محیطی :			

	زمان آموزش			عنوان توانایی : ماسوره پیچی
	جمع	عملی	نظری	
	۱۴	۱۰	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
دستگاه ماسوره پیچی چر (لوله) ماسوره ماکو عکس اسلاید از مراحل انجام کار				دانش : روش سنتی ماسوره پیچی روش آماده سازی ماکو با ماسوره پر شده
			۲	
			۲	
				مهارت : کار بادستگاه ماسوره پیچی پر کردن ماسوره قرار دادن ماسوره داخل ماکو
		۳		
		۴		
		۳		
				نگرش : ایمنی : توجه و حفاظت از دستها در هنگام پر کردن ماسوره ها
			توجهات زیست محیطی :	

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : انجام مرحله بافت
	جمع	عملی	نظری	
	۱۳	۱۰	۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
چله، ماکو، ماسوره، دستگاه نساجی دار افقی عکس و اسلاید از مراحل انجام کار				دانش: روش بافت بر روی دستگاه ۲وردی و دار افقی
			۳	
		۲		مهارت : انجام مراحل بافت شامل: عبور دادن ماکو از میان تارها
		۴		حرکت دادن شانه و کوبیدن پودها
		۴		حرکت دادن وردها از طریق پاهای بافنده و عوض شدن دم کار
		۱		جدا کردن شال از دستگاه نساجی
				نگرش :
				ایمنی : رعایت ارگونومی بدن
				توجهات زیست محیطی :

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : انجام مراحل تکمیلی شال بافی
	جمع	عملی	نظری	
	۱۵	۱۰	۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
سوزن پارچه شال عکس واسلاید از انجام مراحل				دانش: روش برش دوختن قطعات شال در کنار هم
			۲	روش آماده سازی پارچه بافته شده جهت تبدیل به پارچه نمدی (لگد مال کردن)
			۳	
				مهارت : برش دوختن پارچه ها در کنار هم انجام مرحله لگد مالی برای نمدی شدن پارچه صاف کردن و یک جهت کردن پرزها و finishing نگهداری و بسته بندی
		۳		نگرش : جایگزین کردن فرهنگ استفاده از شال برای کمر و سر
		۳		
		۳		
		۱		
				ایمنی :
			توجهات زیست محیطی :	

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
	چرخ ریسندگی (چره یا چر) جعبه کمکهای اولیه وسایل اطفاء حریق (کپسول آتش نشانی)		۵ ۱	

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
	نخ پشمی الوان		۵۰	کیسه

توجه :

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود .

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
	ماکو		۵۰	
	ماسوره (لوله)		۵۰	
	قیچی		۵	
	شال دارتو-قلیچ-ورد-سرنند-		۱۵	
	ایشتاره-دکش وسه چنگه		۵	
	دوک		۵	
	چهار چوب		۵	
	متر چو		۵	
	شانه (شونه)		۵	
	تصاویر و فیلم های آموزشی		۱	

توجه :

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

- منابع و نرم افزار های آموزشی

شرح	ردیف
عکس و فیلم و اسلاید از مراحل انجام کار و معرفی ابزار کار	۱